

Stand by
America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice
to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 131

CLEVELAND, OHIO, MONDAY NOVEMBER 10, 1919

LETO XXII. — VOL. XXII.

Izjava uredništva vsem naročnikom

Uredništvo tega lista mora s tem z iskrenim obžalovanjem priznati, da se je prijetila v petkovi številki, v nrtvaški zahvali za pokojnim Geo. Travnikarjem tako usodopolna in nepojmljiva napaka, da smo na vsak način dolžni, da se opravičimo pred celo javnostjo. Nas je ta dogodek tako zabolil v srce, da lastnim očem nismo vrjeli, da je kaj takega sploh mogoče. Pozivljemo in prosimo vse naše prijatelje, naročnike in vse občinstvo sploh, da pazno prebere te vrstice in sodi, koliko se sme dolžiti nas, koliko smo zakrivil. Zgodilo se je sledeče:

Mrs. Jennie Travnikar je poslala po Mr. Josip Travnikarju zahvalo v list, v kateri se izreka iskrena zahvala vsem prijateljem in znancom ranjkega Geo. Travnikarja za udeležbo pri pogrebu in za simpatije, ki so jih izrazili. Proti koncu zahvale bi se moralo omeniti, da se Mrs. Jennie Travnikar zahvaljuje Rev. Škurju za tolažbo in sveta opravila pri pogrebu, in da ranjki zapuščata tukaj dva brata, Josipa in Bernarda. Takoj za tem pa je bilo tiskano v zahvali: "ki sta oba največja pijanca!"

Kako je prišlo do tega, da se je to tiskalo v zahvalo, mi samo slutimo in vemo, da so naše slutnje prave. Navada v vsakem uredništvu je, da se vsak oglas in sploh vse, kar pride v list, najprvo odtisne in urednik prebere, če je vse pravilno, nakar se den v list, ko se popravi slučajne pomote. Ravno tako se je zgodilo s Travnikarjevo zahvalo, in na tem prvem odtisu zahvale ni bilo nikjer gorejših vrstic. Kdo pa popiše naše začetnje, ko pride v petek popoldne Mr. Josip Travnikar in nam pove, kaj je tiskano. Lastnim očem nismo vrjeli, da je kaj takega sploh mogoče. Upeljali smo takoj preiskavo, kdo je zakrivil. Pronašli se je, da je dotične vrstice moral nekdo nastaviti na stroj med 8. uro zvečer v četrtek, ko je bil zaprt naš urad in do 5. ure zjutraj v petek, ko je prišel naš urednik v urad. Zahvala z dotičnimi usodopolnimi vrsticami je bila tiskana v mnenju da je ravno tak kot večer prej, ko je bila prebrana in najdena o. k. Mi sumimo, da je eden naših nasprotnikov, katerega ne poznamo, ponoči ulomil v tiskarno in spremenil dotično vrsto z namenom, da skoduje našemu podjetju, naredi prepričanje med nami in družino Travnikar ter nas izpostavi splošni obsoji. Mi smo že večkrat zaporedoma opazili, da je ponoči nekdo prihajal v tiskarno, kajti ko so bili stroji večer puščeni v najboljšem redu, smo jih dobili zjutraj poškodovane, material razmetan, da smo morali klicati strojnike iz mesta, da so nam popravili. Na ta način je tudi sedaj nekdo moral izrabiti to priliko in ter urinil dotično vrsto v zahvalo, da bi nas s tem osramotil.

Uredništvo raditega slovesno izjavlja, da ni krivo, in da se je dotična vrsta urinila v list proti naši volji z očitnim namenom, da bi se nam škodovalo. Zato, da smo prepoznali zvečer za to, ker sicer bi ustavili ves list in tiskali popolnoma novo izdajo lista, toda po-

Suhi so naprej, pro- hibicija ni gotova.

Kot smo že zadnjič omenili, je do tega tudi prišlo. Glasove glede volitve o mokrem in suhem toliko časa štejejo, uradno in neuradno, da so končno mokri zgubili vso večino, ki so jo imeli, in so sedaj zopet suhi na površju. Zadnji petek je bilo 75.000 glasov večine za mokre, sedaj pa je kar naenkrat ta večina zginila, in suhi imajo večino 846 glasov. Kako se je to zgodilo, se ne ve, ampak suha stranka trdi, da so se uradni preštevalci glasov v Columbiana county "zmotili" za 2000 glasov, katere morajo dobiti suhi, toda so bili pripisani mokrim. Če je to res ali ne, se ne ve, kajti kot vse kaže bo morala sodnija nastopiti in prešteti glasove. Uradne številke sedaj kažejo, da so mokri z 2163 glasovi večine glasovali proti narodni prohibiciji, toda neuradne številke kažejo, da so suhi "pozabili" 1959 glasov, torej bi imeli mokri samo 204 glasove večine. Poleg tega pa suhi trdijo še, da imajo dobiti še kakih tisoč glasov, ki prej še niso bili šteti, in bodejo torej s par sto glasovi zmagali.

Stranka mokrih je že naznanila, da bo podvzela vse korake, da zagotovi pošteno sodnijsko štetje. Toliko je gotovo, da je Crabbe postavila propadla, in skoro gotovo je, da narod ni odobril splošne prohibicije, toda 2,75 odstotka alkohola pijača se ne bo upeljala, kakor tudi država Ohio ostane suha, kajti te dve točki ste dobili večino pri suhih. Državni tajnik Smith se je izjavil, da bo odredil ponovno uradno štetje vseh glasov.

V ponedeljek, 10. novembra se vrši seja direktorja S. N. Doma. Pričetek ob 8.30. zvečer. Tudi društveni zastopniki so vabljani, da se udeležijo te seje.

Pismo ima v našem uredništvu Ivan Vidervol.

srečilo se nam je, ustaviti razpošiljanje lista v Collinwoodu, zavrgli smo in uničili vse liste namenjene za Collinwood in staro domovino ter tiskali novo izdajo istega lista z velikimi stroški. Tako so vsaj naročniki v Collinwoodu dobili čist list v roke.

Mi smo tem podali javnosti opravičilo in prosimo ponovno vse naše prijatelje, in naročnike naj se ne ozirajo, kar je bilo priobčenega. Kdor je naš prijatelj se bo po tem ravnal, kdor je nasprotnik in hudoben človek bo hujskal še druge.

Družini Travnikarjevi, posebno Mrs. Jennie Travnikar in bratom Josipu in Bernardu pa se iskreno zahvaljujemo, ker so spoznali grenkobo položaja, v katerega smo bili pripravljani po krivdi drugih in jih prosimo oprosteneja. Najboljše prijateljske razmere, ki so leta in leta obstojale med družino Travnikar in našim uredništvom bodo pomagale, da se nam odpušči. Izrekamo pa iskreno hvalo vsem našim naročnikom, ki bodejo skušali stvar oblažiti in pomagali, da se stvar pozabi in ostane značaj ter spoštovanje Mr. Josip ter Bernard Travnikarja nedotaknjeno in čisto. In vsem, ki bodejo k tem pripomogli, se iskreno zahvaljujemo. Uredništvo.

Nad 1000 anarhistov prijetih od vlade.

New York, 9. nov. Narodna gonja za anarhisti se je sinoči pričela v tem mestu in se bo raztegnila po celi deželi. Zastopniki justičnega oddelka vlade so včeraj napadli glavni stan ruskih boljševikov v New Yorku, kjer je bilo zbranih kakih 200 Anarhistov. Vsi so bili aretirani ter prepeljani na glavni policijski stan, in vlada jih je 50 izbrala, katere pošlje nazaj v boljševiško Rusijo. Vse boljševiške tiskovine so bile zaplenjene. Vlada se je izjavila, da bo aretirala vsakogar, kdor oznanja boljševizem, in če je državljani dobi večletno ječo, če ni državljani, bo deportiran in poslan v Rusijo, kjer vlada boljševizem. Vlada je mnenja, da je najbolje za take ljudi, ki pridigajo boljševizem, da gredo tja, kjer je boljševizem doma, in tam lahko brez skrbi živijo.

Philadelphia, 9. nov. Trideset boljševikov je bilo aretiranih v tem mestu sinoči.

Jackson, Mich. 8. nov. Šest anarhistov so tukaj aretirale sinoči zvezne oblasti. Enako se poroča iz Detroitja, Newarka in drugih mest. Vlada je prišlo na uho, da je Trocki poslal milijone in milijone v Ameriko in najel najbolj spretno židovske in druge agitatorje, da hujskajo delavce, jih zapeljujejo do zločinov in pomagajo uničiti ameriško vladu. Trocki se je izjavil, da bi rad vladal tudi v Ameriki, zato se ne boji nobenih žrtev, da pride do svojega cilja.

Po naselbini se nabira prispevke za neko socialistično-boljševiško tiskarno v Ljubljani. Pod zapeljivim imenom "delavska tiskarna" skušajo dobiti denar od ljudi. Rojaki, ali v resnici nimate danes drugih potreb kot enake kolekte? Teh kolekt je danes že toliko med nami, da kamor se človek obrne, naleti na kolektorja. In so kolekte, ki so absolutno potrebne. Sedaj se vrši kampanja za Rudeči Križ drugi teden pride kolekta za clevelandske siromake, med seboj imamo kolekte in delnice za Narodni Dom, treba bo kmalu pobirati za revne otroke v staro domovino, ljudstvo je pravkar potrošilo stotisoče za svoje siromake v stari domovini, in komu pade sedaj v glavo nabirati za socialistično tiskarno v Ljubljani! In žal, da smo med darovalci videli nekaj imen, o katerih se nam prav čudno zdi, kako so prišli zraven. Mi ne vemo kakšnega mnenja je ameriška vlada glede tega, ranja za socialistično tiskarno, toda treba bo na vsak način podpreti v to gnezdo, da se razbistri ali so take kolekte postavne ali ne.

Mr. Josip Kalan, ki je svoječasno vodil gostilniško podjetje na 6101 St. Clair ave. je odprl trgovino z železnico na 6622 St. Clair ave. in opozarjamo rojake na njegov današnji oglas v listu.

V ponedeljek, 10. nov. se vrši seja vseh onih, ki so služili pri ameriški armadi v Franciji ali tukaj v Ameriki. Seja se vrši v javni knjižnici na 55. cesti. Vsak dozlužen vojak ameriške armade je vabljen, da se udeleži.

Delavec potrebuje vzgoje, ne revolucije

V Cleveland je dospel urednik časopisa "International Molders Journal", ki je glasilo vseh unijskih mudlarjev. Imenuje se John P. Frey. Govoril je v petek krasen govor v korist organizacije delavcev. Mr. Frey je izjavil sledeče: Ameriški delavci vidijo pred seboj bodočnost. In oni so odločnega mnenja, da morajo delavci imeti glas pri industriji, glas v tovarnah in povsod. In to svojo moč bodejo izbrali vsepovsod na pošten in dostojen ameriški način po geslu: Da je Amerika za vse enaka, in mora biti vsem enako pravična, delu in kapitalu. V Evropi so delavska mnenja tako zmešana, da delavci ne morejo dobiti pravic drugače kot z revolucijo, a tukaj v svobodni Ameriki se da poštenim in poštenim potom vse doseči, kajti Amerika ima svobodne postave, in če so delavci organizirani, če nimajo mržnje, ampak se zavedajo da se mora pravica dati njim in vsem drugim, tedaj imajo najlepšo priliko, da dosežejo vse, ker je treba da pošteno živijo. Amerika je veliko bolj napredna dežela kot Evropa, in prepričan sem, da bodejo ameriške metode v kratkem upeljane tudi v Evropi. Potem ne bo treba več revolucije, ampak potrebna bo le volivna borba in delavska zavednost. Kar potrebujemo danes je splošen sporazum med narodom, volja pomagati eden drugemu, odnehati z vsako krivico in tako skupno napredovati. In Amerika bo dosegla vse to, kakor hitro se znebi nekaj stotin najetih in plačanih anarhistov, ki povzročujejo ves nemir v deželi. Mi potrebujemo danes revolucije, to je, vzgoje delavca, smo pa proti revoluciji, to je, strahovladu, ki pobija delavca.

Rev. Doctor W. W. Bustard, župnik Rokefellerjeve baptistovske cerkve v Clevelandu, eden največjih agentov za sušo, je pretečeno soboto zadel s svojim avtomobilom v drug avtomobil, pri čemer je dobil nevarne poškodbe on, njegova žena in dvoje deklet, ki so se istočasno vozile v njegovem avtomobilu. To ni nič nenavadnega, toda spominimo se, da je Rev. Doctor Bustard svoječasno na priznici trdil da je pijanost kriva tolikih nesreč z avtomobili, in če se naredi prohibicija, bodejo zginile te nesreče, ječe bodejo prazne, itd. Sedaj se je baptistu Bustardu pripetila nesreča, in mi nikakor ne trdimo, da je bil pijan, kajti on je apostol suše, toda s tem je podan dokaz, da tudi treznim se pripeti nesreča ravno tako kot onim, ki so "za moko" Rev. D. Bustard dobro naredil, če bi nekoli bolj pazil na svoj avtomobil, kam pelje, a pustil zmernim ljudem, da imajo svojo sobo o pijači, in bo za vse prav.

Za zdravila so še darovali: Po \$1.00 Jos. Fabjan, Anton Ogrinc, Jernej Glavač, John Glavač, po \$1 Ivana Martinčič, po \$3.00 Lov. Skok, po \$10. Zak. Bros. 6204 St. Clair ave. In Mr. Jos. Sveže iz Lorain, O. je ponovno poslal \$10, poleg \$5.00, katere smo že prej izkazali.

V Clevelandu so odkrili, da so suhi dobili pri volitvah 1480 preveč glasov.

Zapoved, da gredo premogarji na delo

Indianapolis, 9. nov. Zvezni sodnik A. B. Handerson je včeraj za poslednjo ameriške vlade zapovedal uniji premogarjev, da mora nemudoma preklicati štrajk premogarjev in da se mora 400.000 premogarjev, ki so na štrajku, vrniti na delo. Sodnija je dognala, na prošnjo vlado in na dokaze, da so premogarji prekršili dve važni zvezni postavi, ko so šli na štrajk, in sodnija se je izjavila, da štrajk premogarjev ni samo navadno kršenje zvezne postave, ampak celo soroden z javnim puntom proti ameriški vladi. Sodnija je dala premogarski uniji do 11. novembra čas, da preklicše štrajk in pozove premogarje nazaj na delo. Ako dotedaj premogarska unija tega ne stori, tedaj se razglašila, da premogarska unija začne boš postaviti v postopalo se bo z njo kakor z uporniki proti Ameriki. Kolikor je do sedaj znano, nameravajo unijski uradniki premogarjev pokoriti se postaviti Zjed. držav in bodejo poklicali premogarje zopet na delo. Glavni stan premogarske unije je razposlal na vse glavne uradnike unije pozive, da se zberejo v ponedeljek, 10. nov. v Indianapolisu, kjer bodejo spisali poziv na premogarje, da se vrnejo 11. novembra na delo. Poziv bodejo predložili prej sodniku Andersonu v odobritev.

Ko so časnikiški poročevalci vprašali več unijskih uradnikov kaj nameravajo narediti, so se večinoma izjavili, da namen unijskih voditeljev nikakor ni, da bi se ustavljali vladi, ampak bodo poslušali postavu.

Vlada je posvojem zastopniku, Ames, pomožnem generalnem pravniku iz Washingtona, dokazala na sodniji, da so se premogarji zarotili proti vladi s tem, da nehajo z delom in tako ustavijo produkcijo premoga, ki je življenjske potrebe za vse prebivalstvo. Takozvana "Lever postava", pa prepoveduje vsem osebam združiti se in ustaviti produkcijo kake potrebne stvari. Ta postava je veljavna samo toliko časa, dokler predsednik Wilson ne proglasi, da je vojna končana in so zopet upeljane mirovne razmere, in ker predsednik Wilson še ni proglasil miru, tedaj je postava v veljavi in premogarji ne smejo štrajkati. Ako bi pa predsednik Wilson razglasil, da je nastal mir, tedaj se premogarjev ne tiče Lever postava, in lahko bi štrajkali, ne da bi vlada posredovala.

To je en najbolj zanimivih tožb, kar jih je bilo kdaj v Ameriki, ko je ameriška vlada direktno posredovala v delavskem štrajku ter je sodnija na podlagi postav prepovedala štrajk. Vse je radevno sedaj, ali bodejo premogarji šli na delo, in kaj namerava vlada potem ukreniti, da zbliža premogarje in lastnike premogovnikov, tako da bodejo obe stranki zadovoljni.

Kot se poroča iz New Yorka je zvezni sodnik Hand podal izjavo, da je narodna prohibicija protipostavna.

Ameriška vlada naznanja, da bo deportirala vse "rudeče", ki zagovarjajo boljševizem, če niso državljani, a če so državljani, jih bo naredila neškodljivim.

Program Davisa za prihodnje dve leti.

Program župana Davisa za nadaljni dve leti njegovega gospodarstva, je bil priobčen v javnosti v soboto in se glasi sledeče:

Zupan Davis bo najprvo skrbel, da se zgradi potrebne podzemeljske železnice v Clevelandu. Cleveland je tako narastel, da za prevažanje občinstva iz enega dela v drugega ne zadostuje več navadna cestna železnica, ampak se mora dobiti hitrejša prometno sredstvo za to. Raditega se bodo vršile volitve 20. febr. 1920, da ljudstvo odobri mestu petnajst milijonov dolarjev, s katerimi se začne, graditi podzemeljska železnica. Nadalje bo gledal, da se zgradi in skonači javni avditorij. Tudi za to stavbo bo potreba še več denarja. Dne 1. jan. bo župan vprašal vse načelnike vse uradov, da mu povedo, kaj mesto potrebuje in skušalo se bo narediti kar je potrebno. Upeljali bodo nove davke, ker je bila klasifikacija davkov pri volitvah poražena. Mesto absolutno potrebuje denarja, ker je popolnoma bankerotno, in le z novimi davki se bodejo lahko pokrivali stroški. Imenoval bo posebno komisijo, ki bo študirala položaj naravnega plina, ali je večja cena za naravni plin opravičena ali ne. Zahteval bo da dobi Cleveland en tisoč več policistov, kot jih ima danes, da bo bolj preskrbljeno za javno varnost. Imenoval bo poseben odbor, ki bo posredoval v vseh sporih med delavci in delodajalci. Je za to, da se vsa predmestja priključijo Clevelandu, tako da bo Cleveland prihodnje leto imel nad milijon prebivalcev.

Pisma imajo v našem uredništvu: Gavro Mihajloff, Louis Kuhar, Frank Zupančič, Lojz Hočevar, Mare Poljak, Frank Grofelnik, Peter Stekovič, Frank Kikel, Frank Jankovič, Tomo Urban, Jos. Wondotusivci, Frank Zalar, Josip Žurga, Andro Petrovich, Joahim Stetefoff, Ljubica Mišasino-vic, Josip Gologlav, Franciška Pajk, Emil Kobal. Vsa ta pisma so bila oznanjena v listu še dvakrat ali trikrat, in če se ljudje ne zgledajo po nje do 15. novembra, jih odpošljemo vse skupaj nazaj odkoder so prišli. Mi prosimo še enkrat naše ljudi, naj ne prestanijo pazijo na naš časopis glede pism, kajti letos smo dobili že stotine pism iz stare domovine na naš naslov. Berite vsako številko in morda je označeno v njej pismo za vas.

Cleveland War Chest, organizacija v Clevelandu, ki je tekom vojne podpirala vse vojne dobrodelne organizacije je nakazala American Jugoslav Relief v New Yorku ogromno svoto \$20.000.00 za siromake v stari domovini, oziroma za revne otroke, ki so brez hrane. To je skoro dovolj, da se preživi 500.000 otrok za en dan. Mi se moramo v imenu vseh Jugoslovancev iskreno zahvaliti vodstvu tega sklada, ki se je tako velikiodušno spomnilo nas Jugoslovancev. Vidimo, da imamo pri Amerikancih odkrite prijatelje.

Za narodno prohibicijo je v Clevelandu glasovalo 48.051 proti 82.199, za Crabe postavo 44.512, proti 83.396. Za petmilijonsko ječo je glasovalo 29.789, proti 65.026.

\$7000 so roparji od- nesli velemesarjem

V soboto zvečer so prišli trije oboroženi banditi, dva izmed njih s krinkami v urad Blumenstock & Co. 3261 W. 65th St. ter so odnesli kakih \$7000.00. Tvrdka se peča s prodajo mesa na debelo. Pol ure pozneje so hoteli roparji napasti zlatarsko trgovino Fred G. Long, toda zlatar je roparje z debelo železno palico, da so pobegnili, ne da bi kaj dosegli. Policinja na obeh koncih mesta je vso noč preganjala roparje. V uradu velemesnice se je nahajal superintendent in ena knjigovodkinja, ko ju je ustavil eden izmed banditov, ki je z revolverji oba prisilil, da sta dvignila roke, a drugi bandit se je spravil nad železno blagajno, a tretji je čakal pri vratih kot straža. Izmed ukradenih \$7000 je \$5000 last mesnice, a \$2000 last neke druge osebe, ki je dala spraviti denar v blagajno. Roparji so grozili superintendentu, da ga ubijejo, če jim ne da denar. Superintendent je pravkar spravil denar v blagajno, in je imel notranja vrata zaklenjena, ko so roparji vstopili, ga prisilili, da je dal ključ od notranjih vrat, nakar so pobrali vse kar je bilo v blagajni. Kakih dvajset detektivov je sledilo roparjem vso noč brez uspeha.

V torek, 11. novembra je obletnica, ko je bilo podpisano premirje. V vseh cerkvah nameravajo prirediti posebno službo božjo, mesto bo odredilo izvanredno praznovanje obletnice ameriške zmage demokracije. Od mesta deluje na to, da se 11. novembra proglasi kot splošen narodni praznik, da se svet spominja na ta dan na vse grozote vojne ter da se v bodočnosti obvaruje enakega prelivanja krvi. Vojaki, člani ameriške armade v Franciji, se bodejo ta dan zbrali, da oživijo svoje spomine iz svetovne vojne.

Dne 17. dec. bo zadela zemljo velikanska nesreča. Gore se bodo majale, bliski in strele bodo rušili hiše, ogromna povodenj bo poplavlila zemljo, itd. itd. itd. kot pravi profesor Ferrell. On dokazuje to s tem, da bodejo na ta dan planeti kakor Venus, Neptun, Jupiter in drugi stali v direktni črti proti soncu, na katerem se bo opazila ogromna pega, in da s pomočjo elektromagnetizma bo nastalo ogromno neurje kot ga ne pomni svet od vesoljnega potopa. Astronomski oddelek ameriške vlade je to preiskal in se izjavil, da se ljudem ni treba nič bati. Enaki naravni prizori so bili že večkrat v zgodovini zemlje, in gospod profesor je lahko miren, da se tudi njemu ne bo nič zgodilo.

Siromašne žene, ki imajo otroke in so udove, dobijo \$6000, katere je v svoji oporoki zapustila Mrs. Adelia Bizer, ki je umrla pred kratkim v Clevelandu.

Odhod zastopnikov U. S. Relief Shipment, ki bodejo spremljali blago v staro domovino, vsega skupaj približno 4000 zabojev, se vrši v sredo, 12. novembra točno ob 7. uri zvečer. Zbirališče v našem uredništvu. Kdor hoče spremljati na kolodvor, naj se oglasi ob pravem času. Vlak odide ob 7.30 zvečer iz New York Central postaje na 100. cesti.

"AMERISKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

NAROCNINA:
Za Ameriko - - - - \$3.00
Za Evropo - - - - \$4.00
Za Cleveland po pošti - \$4.00
Posamezna številka - - - - 3c

Vsa pisma, dopisi in donar naj se pošilja na "Ameriška Domovina"
#119 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio
Tel. Cuy. Princeton 180

JAMES DEBEVEC, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 131 Mon. Nov. 10, 1919.

PREMOGARJI IN VLADA.

Ko je vodstvo premogarske unije odredilo štrajk vseh premogarjev, te vlada nemudoma šla in vložila sodnijsko prepoved proti premogarjem, namreč, prepovedala je unijskemu vodstvu, da premogari ne smejo štrajkati, da unija ne sme rabiti svojega premoženja, da plačuje štrajkarje tekem štrajka.

Mi priznamo, da je imela vlada pravico do tega koraka, kakor ima pravico vsak človek iti k sodniku in prositi za sodnijsko prepoved proti neki stvari, ki se mu zdi nepoštavna. Vlada je imela pravico uveljaviti sodnijsko prepoved proti premogarjem iz vzroka, ker je imela kontrakt premogarjev, glasom katerega so se premogari zavezali, da ne bodo štrajkali do 31. marca prihodnjega leta. Ker so premogari začeli s štrajkom 1. novembra, so torej prekršili pogodbo, in vlada skuša sedaj postajnim potom doseči poravnano, oziroma preklic štrajka.

Toliko glede postavnosti sodnijske prepovedi. Toda to ni dovolj. Vlada je šla na vsak način predaleč. Gledala je samo na postaven del položaja, toda moralni del je popolnoma pozabila.

Delavci imajo od nekdaj pravico uprizoriti štrajk, da dosežejo svoje postavne zahteve. Kaj tudi delavcu drugega preostaja, kakor štrajk, kadar vsi poskusi, doseči sporazum, zgrešijo svoj namen? Premogari so v resnici stavili ogromne zahteve lastnikom premogovnikov, toda bili so pri volji pogajati se o teh zahtevah, in tudi odnehati v tej ali oni točki, samo da bi dosegli sporazum. Toda lastniki premogovnikov niso hoteli ničesar slišati o kakih novih koncesijah napram premogarjem, ampak so kratkomočno odbili vse premogarske zahteve.

Vprašanje je sedaj, ali so samo premogari krivi, da je nastal štrajk, ali krivi tudi lastniki premogovnikov, ki niso hoteli slišati za noben sporazum med premogari in lastniki? In če so tudi lastniki krivi, zakaj vlada ni prisilila tudi lastnike premogovnikov, da se pogajajo z delavci toliko časa, dokler se ne doseže sporazum? Zakaj se je iskala sodnijska prepoved samo proti premogarjem, zakaj se ni istotako naredilo tudi z lastniki premogovnikov.

Ameriška pravica je za vse enaka. Pred postavo smo vsi enaki. In po tem načrtu bi morala vlada slediti. Pravilen nastop vlade bi bil, da bi prisilila premogare in lastnike premogovnikov, da se še enkrat zberejo skupaj in zborujejo toliko časa, dokler se ne doseže sporazum. To bi vlada prav lahko naredila, in gotovo bi si pridobila simpatije tako od strani premogarjev kakor tudi od splošnega občinstva.

ALI IMAJO PRAVICO DO ŠTRAJKA?

Splošno mnenje prevladuje, da osebe kot so policisti, ognjegašci, učitelji in vojniki nimajo pravice do štrajka, ker imajo preveč odgovorno službo napram javnosti.

Toda ali morejo dobiti te osebe pravico brez boja, brez štrajka? V Clevelandu se bo kmalu pokazalo ali imajo dobični pravico za štrajk ali ne. Clevelandski učitelji so naprosili šolski odbor, da se jim da ista plača kot so jo imeli leta 1914, namreč da se jim plača toliko poveča, da bodejo za en dolar ravno toliko lahko kupili kot so leta 1914.

Glavni vodja clevelandskih šol, Spaulding, kateremu je učiteljska zveza ravno tako pri srcu kakor mladina in splošno občinstvo, se je izjavil, da so zahteve učiteljev in učiteljic jako pravične, toda njih zahteve pomenijo nadaljnjih letnih stroškov \$2.500.000. On je mnenja, da mora šolski odbor zavrniti prošnjo učiteljev, kajti odbor ne more dobiti denarja, da bi potrošil nadaljni poltretji milijon na leto.

Skrajno grdo bi bilo od nas, če bi pustili učitelje in učiteljice stradati, in resnica je, da ta stan zasluži danes povprečno najmanj. Celo oni, ki pometajo ceste, dobijo več plače na dan, kot clevelandski učitelji in učiteljice, in koliko let morda fant ali dekle študirati, da postane učitelj, koliko gorja prestane tekem učiteljevanja, muke in trpljenja z otroci, vsakdo ve.

Ali bo Cleveland lojalen dovolj napram svojim učiteljem ter jih ne bo zapustil, pač pa jim pomagal, ali ostane šolski odbor prisvojen sklepu, da ne more povečati plače? Kaj hočejo potem učitelji in učiteljice? Ali imajo pravico za štrajk, za obstanek, ko so poskusili vse, da postavnim potom si priborijo toliko, da lahko pošteno živijo?

VOLILNI STROJ.

V dobi Aristida so volili vrli atenski meščani s pomočjo školjčnih lupin. Ako se danes, v prosvetljenem 20. veku, namesto školjk poslužujemo pri glasovanju papirnatih listkov, moramo priznati, da smo v tem pogledu napredovali zelo malo. Eden najmlajših evropskih narodov pa se more ponašati, da je na polju volilne tehnike — tehnike v materialnem pomenu besede — dosegel prvenstvo. Rumunski inženir Steljan Russo je izumil stroj, ki ne vržejo olajšuje volilveno poslovanje ter onemogoča po-

mote in razne mahinacije pri štetju glasov. Pariška "Humanite" z dne 11. t. m. ga opisuje v podrobnosti, in tudi za nas, ki imamo v doseganem času pričakovati obsežnega in živahnega volilnega gibanja, bi bilo zanimivo, da se spoznamo s tem originalnim izumom.

Vsakemu volilcu, ki pride na vrsto, se najprej preščejo neka izkaznica, ki jo mora imeti in na zahtevo pokazati. Nato stopi volilec v malo sobico brez oken in s samo enim vhodom, nad katerim visi glavni del izuma, priprava za vpisovanje in štetje.

Poleg nje se nahaja zvonec s klavirjem. Dokler so vrata odprta, miruje vsa priprava. Kakor hitro so se pa zaprla za vstopivšim volilecem, pripiše omenjena priprava za štetje številko eno k broju državljanov, ki so že pred njim prestopili prag sobice. Volilec vidi na steni pred seboj deske, ki predstavljajo posamezne politične stranke; kolikor je volilnih list, toliko je tudi desk. Nad vsako desko je videti napis, ki označuje stranko, kakor: konservativci, radikali, socialisti itd. Da se morejo v tej skrivnostni sobici spoznati tudi citirana nevesči volilci, se nahaja poleg omenjenih napisov posebni dogovorjeni znaki, kakor križ, trikotnik, zvezda itd., ki sami zase tudi predstavljajo vsak po eno stranko. Na vsaki izmed desk so pričvrščene fotografije kandidatov dotične stranke, tako da preprosti volilec ne voli slepo tjavendan ljudi, katerih nikoli ni in ne bo videl in katerih ime mu bo izpadlo iz spomina morebiti že naslednji dan. Glasovanje se vrši na ta način, da volilec enostavno pritiska na gumb, ki se nahaja pod sliko vsakega kandidata, podobno kakor to delajo ljubitelji čokolade in drugih sladkarij pri znanih kolodvorskih avtomatih. Ta pritisk na gumb ponovi potem pod sliko vsakega svojega izvoljenca. Vsak gumb, na katerega je pritisnil, sproži zvonec nad vrati ter ostane v tej vtisnjeni legi tako dolgo, da se vrata vnovič ne odpro. Volilec torej nikakor ne more voliti dvakrat istega kandidata. Prav tako mu je tudi nemogoče, voliti šest kandidatov, ako jih volilna lista njegove stranke obsega samo pet, kajti kakor hitro bi poizkusil v tem primeru voliti še šestega kandidata, bi se vrata sobice odprla avtomatsko in bi ga — izrinila iz sobice. Ko je volilec končana, ima načelnik volilne komisije s svojimi prisidniki vred zlo enostavno nalogo: ni mu treba drugega, kakor pogledati na vrata, kjer stoji natančno število vseh volilcev, izkazano po pripravi za štetje, ter pod pokrovcem, ki se nahaja pod sliko vsakega kandidata, prečitati števila glasov, ki so jih dobili posamezni tekmeči in ki so ondi točno in zanesljivo izkazana.

Prednosti, ki jih nudi ta izum, leže na dlan: pred vsem je tajnost glasovanja popolnoma zjamčena, dalje odpade raba glasovnic in potreba štetja; stroj omogoča samostojno glasovanje tudi analfabetu, ki je količjak politično zaveden. Največja ugodnost pa obstoji v tem, da se poslovanje komisije pospeši do skrajnosti in da izum s svojim neizprosnim mehanizmom izključuje vsako možnost sleparstva.

Pri prvih praktičnih preizkušnjah v Rumuniji se je izum izkazal za zelo porabnega: 10.000 volilcev je s pomočjo enega samega takega stroja v šestih urah izpolnilo svojo državljansko dolžnost. Ker je naprava samo po sebi zanimiva, ima tudi gotovo privlačno silo na več ali manj radovedno, vsled česar se ne bo izlepa kdo odtegnil glasovanju, vsaj dokler bo izum še veljal za novotarijo.

IZ ŽALOSTNIH SPOMINOV.

Dunaj, okt. 2, 1919. Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da je sedaj — šele po sklepu miru v St. Garmainu — obelodanil nemško-avstrijski zunanji urad akte od umora prestolonaslednika do začetka svetovne vojne. Obelodanitev je redigiral Mažar dr. Goos. V dobro informiranih političnih krogih trdijo da ima ta obelodanitev edino namen, braniti Nemčijo pred očitkom, da je ona pričela vojno, in pa reprezentanti mažarske oligarhije pokojnega Tisza. Vsa krivda je tu vržena na Berchtolda ki živi sedaj v Švici. Toda v krogih

entente so ta namen spregledali in Nemci se jezijo, da Francozi in Angleži vendar ne morejo verovati, da bi ne bila hotela Nemčija vojne. Sedaj je napovedal državni urad za zunanje zadeve v Berlinu, da bo Nemčija te dni objavila akte iz Berlinških arhivov. Radovedni smo, kakšen namen bodo tukaj zasledovali.

Zadnja "Arbeiter Zeitung" prinaša pod naslovom "Jugoslovan je hujškal na vojno" donesek o sodelovanju eksponenta avstrijske germanizacijske vlade nad Bosno "Jugoslovanu". Poti oreku, ki je takoj po umoru prestolonaslednika Ferdinanda posljal sledeča poročila na Dunaj:

29. junija 1914 piše: "Ni moja naloga presoditi, na kak način naj se nastopi proti temu zunanemu nevarnemu podkopovalnemu delu, toda jaz moram zopet ponoviti že tolikokrat izraženo svoje osebno prepričanje, da je mogoče samo z energično akcijo na polju zunanje politike ustvariti v Bosni in Hercegovini zopet mirne normalne razmere".

1. julija 1914 poroča na Dunaj: "Mislim sem, da presojam položaj pravilno. Toda grozno dejanje dne 28. junija me je žal podučilo, da sem se v toliko motil, ker je poslabšanje položaja postalo mnogo hujše in neprimerno resnejše, kakor sem takrat mislil. Tako daleč smo že, da moremo samo s smotrenim, odločnim enotnim nastopom na zunanji in na notranji dosegli zboljšanje položaja. Nikakor ne smemo več odlašati, ampak treba je brez obzirno nastopiti nasproti notranjemu in zunanjemu sovražniku."

3. julija 1914: "Moje v uvodnem stavku note c. i. kr. vojnega ministva omenjene zahteve se nanašajo na potrebo takojšnjega dokaza moči monarhije nasproti kraljevini Srbiji in na takojšnjo odpravo imunitete poslancev."

6. julija 1914: "Na podlagi vseh znanih uspehov preiskav o dogodkih in poročilih smatran za edino uspešno obrambo sredstvo proti Srbiji, naj se takoj nastopi s silo. V skupnem ministarskem svetu zastopam mnenje, naj se takoj mobilizira, proglasi preki sod in prične vojna."

Takoj je poročal žalostnega spomina "jugoslovanski" general Potiorek na Dunaj, oni general, ki je bil pozneje takšno strašno poražen.

Kako se je takrat po nalogu Nemčije delalo ne samo pri nas, ampak tudi v Bulgariji, naj navedem dve reminiscenci iz arhivov.

Dne 10. oktobra 1915 — tik pred bolgarsko napovedjo vojne je brzojavil avstrijski poslanik v Sofiji na Dunaj:

"Danes mi je na povelje bulgarskega zunanjega ministra generalni tajnik zunanje urada v Sofiji sporočil: 'Da se izognemo očitku, da je napad na Srbijo že dolgo pripravljen, bomo danes zvečer ali pa jutri zjutraj izzvali na neki neobjavljeni točki na srbsko-bulgarski meji spopad.'"

In 12. oktobra že brzojavlja avstrijski poslanik grof Tarnovski na Dunaj: "Poveljujoči general me obvešča, da je bil zaželeni dogodek na srbski meji večeraj srečno aranžiran."

dobnemu napadu, proti sovražniku, ki ne zna brzdati svojega sovraštva. Zapeljani od zaslepljenosti, so Srbi zopet se pregrešili nasproti Bulgarom, itd."

Ali ni to več kot ironija? Ali ni to strašno poučno?

Fantovska z Zgornjega Tuhinja. Na svatovskični sta se dobra prijatelja Bajde Franc in Andrej Podboršek že predpustom spila. "Od takrat sem imel piko na nje, ker je rekla, da me bo. Dne 27. aprila sem ga, ko smo šli iz gostilne, izpodne sel, ga vrgel na tla, po glavi ga je pa udaril Fribar." Podbešek je bil zaradi udarca nekaj časa v blaznici. Ljubljansko deželno sodišče je obsodilo Bajdeta v 6 tednov ječe, Podbešku mora plačati 400 kron.

Griza močno divja med prebivalstvom na levem bregu Drave od Dravograda do Maribora. Najhuje je na Remšniku in okoliških župnijah. Na Remšniku umrje na teden 10 — 12 oseb na tej epidemiji. Zdravnikov in zdravil ni. Bolezen se je zanesla po tihotapcih iz Nemške Avstrije. V Lučanah in Arvežu je umrlo že na stotine ljudi na grizi. Epidemija se širi dalje proti jugu. Zdravstvena oblast, kje si?

PRIPOROČILO.

Čenjenim slovenskim gospodarjem in gospodinjim se uljudno priporočam v mojem poslu kot slovenski mlekar. Dovažam na dom vsak dan sveže, zdravo mleko. Na razpolago imam tudi vselej najfinišje surovo maslo, sir, kislo ter sladko smetano po zmernih cenah. Čenjenemu občinstvu se priporočam

JOSIP KLAUŽAR, 1172 Norwood Rd. (MO.)

Dr. Semolunas O. D. SPECIALIST ZA OČI. 8115 ST. CLAIR AVENUE. 2. nadstropje. Zdravimo oči in jih preiščemo. Preskrbimo prava očala.

NAPRODAJ SO

sledeče hiše: Hiša 18 sob, na 71. cesti, dve hiši na Addison Rd. hiša 15 sob na 71. cesti, hiša 12 sob na 64. cesti, 2 hiši na 63. cesti. Te hiše imajo furnes in kopališče in elektriko. Hiša 12 sob za 4 družine, 2 garaže. Rojaki, kupite hiše sedaj, spomladi se bodo podražile. Imam tudi več hiš na St. Clair cesti za trgovine. Hiša na 71. cesti, 8 sob, cena \$3600, takoj \$500, drugo kot rent. Oglasite se hitro na 6508 St. Clair ave. ali pa na 1065 E. 66th St. pri Joseph Lusin, (135)

Nehajte plačati rent.

LASTUJTE SVOJO HIŠO RADI VAŠIH OTROK. Vaš stari prijatelj John Kováčik je upravitelj oddelka za prodajanje zemljišč od The R. P. Clark Land Co.

Vprašajte Mr. KOVÁČIKA za nasvet. On je sedaj z R. P. Clark Land Co. na 501 Bangor Bldg. 942 Prospect St. Telefon Prospect 316

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Dober liniment.

Menda ni potreba naglašati posebnosti in tolmčiti kako priporočljivo je imeti na roki staklenico dobrega linimenta za zunanjo uporabo v slučaju hitre potrebe — in tukaj ni nobenega boljšega za to reči kakor

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), ki je znano kot najboljši liniment proti vsem lokalnim trganjem in bolečinam. Priporočljivo je za revmatizem, lumbago, sešajsko, proti staklenim, bolečinam v križu ali otrpljenju udov in mišic. Na prodaj v vseh lekarnah. Cena 50c in 25c davka ali 60c in 30c davka.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

BOLNI LJUDJE PRIDITE K MENI!

Ce trpite ali ste zadržani od kako bolezni, vprašajte zdravnika, ki ima mnogo let aktivne službe pri zdravljenju kroničnih, nervoznih in kompliciranih bolezni, zdravniki vam bo povedal, ali vas more ozdraviti ali ne po skrbni preiskavi, ki vam pokaže vaše pravo fizično stanje, da začnete zopet hoditi po pod zdravlja.

Ce trpite na kaki kronični, nervozni, krvni, kožni ali komplicirani bolezni, ali če imate žolčne ali obilne nepravilne, ali če imate revmatizem, bolečine v hrbtu, glavobol, naprtje, vrtoglavost, pimple, katar v glavi, nosu ali vratu, vprašajte me sedaj. Odlašanje je nevarno.

Uradne ure od 9. zj. do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. zj. do 2. pop.

647 Euclid ave. Second Floor, Cleveland, Ohio. Republic Bldg. Poleg Star gledališča.

5% Avtoriziran kapital \$100.000 5%

Nobena banka vam ne plačuje tako visoke obresti kakor

SLOVENSKO STAVBINSKO IN POSOJILNO DRUŠTVO

6313 ST. CLAIR AVE.

Vloge nosijo po 5 odst. in delnice lepe dividende. Naš zaveod je pod državnim nadzorstvom. Vsa denar se posojuje samo na prve vknjižbe, in je najbolj varno naložen.

Obiščite nas in dali vam bomo vse potrebne informacije.

5% (Mo. Fri.) 5%

ZAHVALA.

Vsem prijateljem, sorodnikom in drugim se tem potom najtopleje zahvaljujem za obilen obisk ob času bolezni in smrti mojega ranjkega soproga

GEORGE TRAVNIKARJA

kateri je v nedeljo zjutraj, 26. oktobra 1919 ob 5. uri zatisnil oči. Posebno hvalo izrekam sinu George Travnikar, kateri je stal ob smrtni postelji in bil sploh navzoč ves čas. Zahvaljujem se tudi slovenskemu pogrebniku g. Antonu Grdini, kateri je preskrbel vsa pogrebna dela kakor tudi izrekam zahvalo vsem drugim udeležencem pogreba, posebno Rev. J. Škurju, ki je opravil vsa duhovna opravila tolažbe.

Pokojniki je bil star 48 let. Rodil se je v Pišecah pri Brežicah, na Štajerskem. Tukaj zapušča ženo in sedem otrok, dva brata, Josipa in Bernarda Travnikar.

V starem kraju pa mater, dva brata in štiri sestre.

JENNIE TRAVNIKAR, žalujoča soproga.

Cleveland, O. oktobra 1919.

Čiščenje in likanje oblek.

The Damm Dry Cleaning Co.

Princeton 790 2381 E. 82 ST. Garfield 2650

A. J. DAMM, poslovođa

J. S. Jablonski

SLOVENSKI FOTOGRAF. 6121 ST. CLAIR AVE.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po naj ovejši modi in po nizkih cenah. Za 3-4 CO vrednostnih slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti ZASTONJ.

VSE DELO JE GARANTIRANO.

Najstarejši slovenski plumburji.

Kadarkoli potrebujete dobrega plumburja, ki izvršuje vsa plumburska dela, boste ga našli pri nas. Naše delo je garantirano, naše cene pa najnižje. Tel. Edgewater 1825 R. — 3421. Ceni, tedaj se oglasite pri najstarejši W. 97th St. (X130)

POZOR! SE STANOVANJE siri sode med 55. in 70. ceno, za družino brez otrok. Vpraša se na 6128 St. Clair ave. (131)

SOBA SE ODDA za 1 fanta, brez hrane. 6701 Bonita ave.

SOBA SE ODDA za eno dekle ali 1 fanta. 1376 E. 47th St.

POZOR!
Dr. Gans, ki deluje skupno z dr. M. Garber, 6204 St. Clair ave., želi naznaniti, da poleg splošne zdravniške prakse imajo tudi specialiteto za oboje bolezen, in je pripravljen zdraviti vsak slučaj očesne bolezni kot tudi glede oči.

Naznanilo in zahvala.
Sorodnike, prijatelje in znanca v Ameriki obveščam, da je preminul za vedno moj brat

JOSIP STEKLASA
dne 2. novembra. Našli so ga mrtvega na jezerskem obrežju. Kako je rajni storil smrt se ne more pojasniti. Zapu-
stil je tu mene, ki sem mu brat, dveletnega inčka in že-

uo. V starem kraju zapuščata starše in dva brata. Pokojni je bil star 28 let, doma iz Zal-
ne na Dolenjskem. Tem po-
tom se zahvalim društvu
Ribnica, št. 12. SDZ, katere-
ga član je bil, za krasno opre-
mo ob njegovi krsti, za venec
in spremstvo, ki so mu ga na-
redili društveni člani. Zahva-
lim se tudi vsem sorodnikom
in prijateljem, ki so želi ob
njegovi krsti in vsem, ki so
ranjkega spremili k večnemu
počitku. Hvala tudi g. Ant.
Grdina, ki je poskrbel za ta-
ko lep pogreb.

Cleveland, O. 8. nov. '19.
Frank Steklasa, žalujoči
brat.

PODPIRAJTE DOMAČINA.
Spodaj podpisani Jugoslo-
van se priporočam vsem Slo-
vencem in Hrvatom za vsako-
vrstna plumberska dela, kakor
upeljavanje toilets, sinkov, boi-
lers, in tako dalje. Vse delo iz-
vršujem v vaša popolno zado-
voljnost in garantirano, po
zmernih cenah. Priporočam se
vsem rojakom v obilna naročila.
Podpirajte domačega človeka,
ki vam pošteno postreže.

NICK DAVIDOVICH,
6620 St. Clair ave.
Tel. Princeton 1173 W.

Naznanilo.
Naslanjam cenjenim ro-
jakom, da sem odprl last-
no delavnico (Machine
shop).
Priporočam se za obila
naročila. Delo je trpežno
in garantirano. Cene so
zmerne.

Frank Skadel,
Central Rd.
NORTH RANDALL, O.

ZA V STARI KRAJ.
V stari kraj se more potovati. Potni listi se zopet
lahko dobe. Vsak teden odpljuje po eden ali več par-
nikov Francoske družbe s starokrajskimi potniki.

Za vsak parnik imam še nekaj kart naprodaj.
Kdor že ima potni list in hoče hitro odpotovati, naj
pride na moj naslov kakke štiri dni pred odhodom par-
nika s katerim želi potovati.

POŠILJANJE DENARJA. — Hitro, zanesljivo
in poceni morem poslati denar v stari kraj. Vsaka
pošiljatev je zavarovana proti izgubi.

100 Kron za	\$ 2.00
200 Kron za	\$ 3.95
500 Kron za	\$ 9.75
1000 Kron za	\$ 19.00
5000 Kron za	\$ 92.00
10000 Kron za	\$ 182.00

50 Lir za	\$ 5.25
100 Lir za	\$ 10.25
500 Lir za	\$ 50.00
1000 Lir za	\$ 99.00

Denar pošljite po Money Order, ali American
Express Money Order, ali pa po Bank Draftu.

POTNI LISTI. — Onim, ki nečejo sami imeti te
sitnosti, preskrbim tudi potni list.

ZA IZPIRANJE UST
za zobne svrhe in za
splošno antiseptično o-
čiščenje ni nič boljšeja
kot Severa's Antiseptol
(Severov Antiseptol),
bodi v kakovski, bo-
disi v ceni. Zahteva-
je to prisilo in ve-
liavno zdravilo v vaši
lekarini. Cena 35 cen-
tov in 2 centa takse.

KOT MAZILO
ne morete dobiti bolj
ekonomskega in bolj ce-
nega kot je Severa's
Gothard Oil (Severo-
vo Gothardsko olje), ki
je znano zadnjih 38 let
kot domače zdravilo zo-
per krajevnih boleznih.
Cena 30 in 60c. in 2 oz
3c. takse.

VASE LEDICE
morajo ozdraviti vsak
dan gotovo množico de-
la. Če so slabe in bolne
je njihova delovna zmo-
žnost zmanjšana. Popra-
vite to z jemanjem
Severa's Kidney and
Liver Remedy (Severo-
vo zdravilo za obisti in
jetra). Trganje v hrčbi
bo poenostavilo in bole-
ne izgine. Cena 75c.
in \$1.25 ter 3 oziroma
5c. takse.

**ZASTAVITE TA
KAŠELJ!**
Ne dopustite, da bi trajal celo zimo. Preženi-
te takoj. Preženite ga z uporabo dobroznanih,
odvisnih, ugodnih in idealnih in uspešnih
zdravil zoper kašelj, katerih ime je: kot že
veste.

**SEVERA'S
BALSAM
for LUNGS**
(Severov Balsam za Pluća) uspešno zdravi-
lo zoper kašelj, prehlad že od l. 1881, ko je bil
prvič nujen javnosti za poskušnjo. Izza one-
ga časa, ko je postal splošno znan, se ga je
uporabljalo za zdravljenje, kašljev, prehlad-
ov, težkega dihanja, oslovskega kašlja, zga-
je in napadov kašlja. Ugoden je za jemati
Ljubijo ga otroci kakor tudi odrasli. Ne
vsebuje opijatov. Prodajajo ga lekarnarji vse
povsod.

Cena: 30 in 60 centov z 2 oziroma
3 cente takse.

INFLUENCO
ali splošen prehlad je
treba takoj začeti zdra-
viti. Vzemite eno ali 2
Severa's Cold and Grip
Tablets (Severovi Ta-
bleti za prehlad in gri-
po), da se bo drob pro-
sto gibal. Potem vze-
te eno vsake tri ali
štiri ure, dokler se ne
bodo pokazali zažele-
ni uspehi. Kupite skat-
ljo teh tablet za 30c.
in 2 centa takse.

ZAPRTJE
je hitro odpravljeno, de-
lovanje jeter obnovlje-
no in zboljšanje se opa-
zi, če vzamete zvečer
Severa's Liver Pills
(Severove jetrne krogli-
ce). Uspeh se pojavi
zjutraj in brez trganja
in boleznih učinkov.
Cena 25c. in 1c. takse.

NERVOZNOST
in bolešno stanje živ-
cev hoče blažiti, po-
mirjevalne in zado-
stno uspešne tonike. Vze-
mite Severa's Nervotol
(Severov Nervoton) v
predpisanih dozah in
kmalu boste na poti k
ozdravljenju. Cena 1.25
in 5c. takse.

Pojdite po Severova zdravila v lekarno. Če jih ne morete dobiti tam, jih naročite. Pošljite pri-
meren znesek s takso vred. Poslali vam jih bomo naravnost.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

PRIPOROČILO

Naznanjam, da sem prevzel trgovino "St. Clair Hardware" (pozn-
na pod imenom W. Zirn Hardware) na

6622 ST. CLAIR AVE.

Priporočam se Slovincem kadar potrebujete nekaj pri posestvu ali
v stanovanju, da si ogledate zalogo in vprašate za cene pri nas, in sicer:

Orodje in potrebščine za celo posestvo ali stanovanje, barve-vseh
vrst in olja, mreže za okna in vrata, vrte, drevesa in rože, cevi za plin
in vodo in vsakovrstne pipe. Železje za okna, vrata in drugo. Vijaki vseh
vrst. (Screws and Bolts).

Posebno pozornost hočem obrniti pri orodju za rokodelce, strojnike,
mizarje, barvarje in druga dela po tovarnah.

Vse potrebščine za plin, elektriko in vodo, delno tudi za avtomobile.

Peči za kuhinjo in gorkoto; plin, premog ali olje. Tudi plin in premog
skupaj. Zaloga kuhinjske in namizne posode ter orodja. Gladilniki
vseh vrst, vijaki za perilo, škafi in druga posoda.

Prosim, kadar rabite nekaj, kar je v zvezi s to trgovino, vprašajte
pri nas.

Joseph Kalan,
HARDWARE,
6622 St. Clair ave.

Dr. S. Hollander,
zobozdravnik

1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarno

Ure od 9. zjutraj
do 8. zvečer.

Zaprto ob sredah pop.
tudi v nedeljo zjutraj.

National Drug Store!
SLOVENSKA LEKANA
Vogal St. Clair ave. in 61. ces-
ta. S posebno skrbnostjo izdelu-
jemo zdravniške predpise. V
zalogi imamo vse, kar je treba
v najboljši lekarni.

ZOBJE!
Kadar zgubite en zob,
zgubite rabo dveh. In ali ve-
ste, če zgubite dva zoba, da
vam primanjkujejo štirje.
Pogrešani zob v spodnji ust-
nici uniči rabo zoba v go-
renji ustnici in narobe.
to je velika nevarnost za
vaše zdravje, kajti brez dob-
rih zob ne morete imeti do-
brega zdravja. Jaz vam na-
redim pogrešane zobe, da se
počutite kot bi jih nikdar
ne manjkalo.

Dr. F. L. KENNEDY,
5402 Superior ave. vogal 55.
ceste.

Uradne ure: od 9 do 12.
dop. in od 1. do pol seste
pop. Zaprto v sredo popold-
ne. Govori se slovensko.

POZOR!
Dr. Gans, ki deluje skupno z dr.
M. Garber, 6204 St. Clair ave., želi na-
znaniti, da poleg splošne zdravniške
prakse imajo tudi specialiteto za obo-
je bolezen, in je pripravljen zdraviti
vsak slučaj očesne bolezni kot tudi
glede oči.

Dr. J. V. ZUPNIK,
SLOVENSKI
ZOBO ZDRAVNIK,

6127 St. Clair Ave.
Knausovo poslopje nad Grd-
novo trgovino.

Najboljše zobozdrav-
niško delo po niz-
kih cenah.

Uradne ure: od 8.30 zjutraj do
8.30 zvečer.

Liberty bondi se sprejemajo
za v plačilo polne vrednosti.

M. F. Intihar
Javni notar

Zavarovalnina proti
OGNJU.

15712 Waterloo Road
Tel. Wood 187 R

Dr. D. J. SMALLY
zobozdravnik

6204 ST. CLAIR AVENUE

Uradne ure:
od 9. zjutraj
do 8. zvečer.

V nedeljo od 9. do 12.

Govori se slovensko in
hrvatsko.

**Lake Shore Banking
& Trust Co.**
ST. CLAIR AVE. VOGAL 55. CESTE

Pošiljamo denar v staro domovino točno in
hitro. Vsaka pošiljatev je jamčena. Prodajamo
šifkarte. Pomagamo dobiti legitimacije, pase.
Plačamo od hranilnih vlog 4 proc. obresti. Pišite
za nadaljne informacije slovensko ali hrvatsko.

J. B. MIHALJEVIC,
upravitelj inozemskega oddelka.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK.
ENA NAJSTAREJSIH BANK, KI STOJI POD
STALNO RDŽAVNO KONTROLO.
RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO
GARANCIJO.
PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO O-
RIGINALNI CENI.
IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU.
Ki želi potovati v staro domovino, ki želi poslati denar ali kateri im-
ajo opraviti katerikoli zadeve v stari domovini, naj se obrnejo na na-
še banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolno zado-
voljstvo, počeno in sigurno.
VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v
materinskem jeziku.

Henry J. Schnitzer State Bank
141 WASHINGTON ST. NEW YORK, N. Y.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naznanjam, da imam odnedaj naprej v zalogi vsakovrstno naj-
finije usnje, ki je popolnoma "waterproof". Posebno lepo priliko
imajo sedaj oni, ki nameravajo poslati usnje v staro domovino, kjer
ga tako zelo potrebujejo. Pri nas dobite najboljšje usnje po zmer-
nih cenah.

Gospod Ignac Germ vam bo točno postregel, kakor boste za-
htevali, ker on je vodja v prodajalni. Vsakdo, ki namerava kupiti us-
nje na veliko ali malo, naj se oglasi na spodaj omenjenem prostoru,
in si bo gotovo prihranil precej denarja. Slovenske trgovine s čevlji
in trgovine, kjer se popravljajo čevlji, pa bo obiskal naš zastopnik,
in vam bo postregel v vaša zadovoljnost. Se priporočam

M. Jalovec,
5409 ST. CLAIR AVENUE,
nasproti Lake Shore Bank in 54. ceste

HANS IZ ISLANDA.

Roman

"Jaz mislim, gospod Hacket, da če ne bi bilo vašega preklicanega Hansa, da bi se nahajal na tem mestu, predno bi ponočna sova zadnji-krat zatulila."

"Ha, res? In kaj vam je naredil Hans?"

"Oh, ne vprašajte me! Edino kar upam je, da postane moja brada tako bela kot je hermelinova koža, in sicer v enem samem dnevu, če me kdo še kdaj dobi, da lovim belega medveda in streljam nanj, ker Boga hvalim na kolenih, da sem to pot srečno odnesel svoje pete."

"Kaj, ali bi vas beli medved lahko raztrgal?"

Kennybol pa zmignje z rameni kot bi ga razžalile slednje besede.

"Ha, medved, strašen sovražnik je to! Ha, da bi Kennybola požrl medved? Kaj pa mislite o meni, gospod Hacket?"

"Oprostite mi, nisem mislil tako hudo," odvrne Hacket s prisiljenim nasmehom.

"Če bi vi vedeli kaj se je z menoj zgodilo, moj dobri gospod Hacket," reče zdajci stari lovec z grenkim glasom, vendar komaj slišno, tedaj nikakor ne bi trdili, da se nahaja Hans iz Islanda na tem mestu."

Zdajci je postal Hacket ves začuden. V tej zmešnjavi prime Kennybola hipoma za rame, kot bi se bal, da se Kennybol približa onemu mestu, kjer je stal velikan in neumno zrl na ves prizor pred seboj. Hacket se je v resnici bal, da pride na dan, da velikan, katerega je on predstavil za Hansa iz Islanda, ni pravi Hans.

"Moj dragi Kennybol," reče Hacket, in sicer s svečanim glasom, "povejte mi, rotim vas, kaj je povzročilo, da ste se toliko časa zakasnili? Razumeti morate, da v tem času je vsaka najmanjša stvar, ki je dozdevno brez važnosti, največjega pomena za nas."

"To je resnica," reče Kennybol po kratkem molku.

Potem pa se je udal ponovnim prošnjam Hacketa ter mu povedal, da je na vse zgodaj zjutraj se podal s šestimi tovariši na pot, ko so prišli na sled belemu medvedu, in sicer v neposredni bližini Walderhoške dupline, ne da vi v svojem razburjenju opazili, da so prišli do tega groznega mesta, kjer navadno prebiva Islandski pošast. Ko je bil medved napaden je silovito rjovel, in to rjovenje je privabilo bližje neko pošast, malega, toda koščene in vzraščene moza, ki je oborožen z kamenito sekirjo hitel medvedu na pomoč, sam proti sedmim ljudem. Prikazen tega vraga, ki ni mogel biti nihče drugi kot sam Hans iz Islanda, pošast v človeški podobi, je skoro okamnela vse njegove tovariše. Začel se je strahovit boj, tekot katerega je padlo vseh šest tovarišev Kennybola, in tudi Kennybol sam bi bil podlegel, da se ni hitro podal na beg, in da ni bil Hans iz Islanda videti ranjen in močno utrujen, in če ga ne bi rešil sam patron vseh lovev, sveti Silvester.

"Torej vidite, Mr. Hacket," končuje divji lovec svojo pripoved, in ki je pričala, da je zapustila še nekoliko strahu v njem, "torej iz te pripovedi se lahko prepričate, da nikakor ni bila moja krivda, če sem bil danes bolj kasen kot sem želel, da ne morete mene dolžiti, in da nikakor ni mogoče, da bi bil Hans iz Islanda navzoč tukaj med nami, ko sem ga še pred par urami pustil pred vodom v Walderhoško duplino, ko sta se on in njegov medved gostila nad ostanki trupel mojih tovarišev. Torej protestiram, da bi kdo trdil, da se nahaja Hans iz Islanda med nami. Poznam ga, dobro ga poznam in pomnil ga bom, peklensko pošast, vtelesnega satana, kajti videl sem

ga!" Hacket pa, ki je pazljivo poslušal vse pripovedovanje, reče zdajci s svečanim glasom: "Moj hrabri prijatelj Kennybol, Hansu iz Islanda ni ničesar nemogočega, on ali pa vrag dožeta vse, kar hočeta: meni je vse to bilo že prej znano."

Divji lovec iz Kiolen gorovja je bil po teh besedah še bolj presenečen, in njegove obrazne poteze so kazale izraz otročjega začudenja ter lahkovernosti.

"Kaj?" vzklikne.

"Da," pristavi Hacket k svojemu govoru, na katerega obrazu je pazljivo opazoval lahko opazil znake velikega trumfa, kajti prepričan je bil, da bo s praznovanjem največ dosegel pri Kennybolu in njegovih pristaših. "Da vse mi je znano," reče, "le tega nisem vedel, da ste bili vi junak te strašne borbe med medvedom in pošastjo. Hans iz Islanda mi je povedal vso zgodbo na potu, ko sva korakala proti tej duplini."

"Ali je res?" vpraša Kennybol, ki je začel takoj z večjim spoštovanjem motriti Hacketa, ker se je skoro prepričal, da je Hacket v zvezi s samim Hansom.

Hacket pa nadaljuje z

štim nesramnim in neskrbnim glasom: "Da, res je, kakor sem rekel. Toda pomirite se sedaj, kajti predstaviti vas hočem temu strašnemu Hansu iz Islanda."

Kennybol zakriči od groze. "Pomirite se, prosim vas," ponavlja Hacket. "Smatrajte ga od sedaj naprej kot vašega prijatelja in vodnika, toda pazite, da mu niti z besedico ne omenite kaj se je zgodilo danes zjutraj. Mogoče, da se spezabi in začne znova divjati. Ali razumete?"

Vsak odpor je bil tu zaman, toda teške boje je horal prestati Kennybol v svoji duši, predno se je odločil, da se pusti predstaviti demonu. Skupno s Hacketom koraka proti skupini, kjer je stal Ordener z Norbithom in Jonasom.

"Naj vaju Bog ohrani, moj dobri Jonas int mi dragi Norbith!" reče Kennybol s prijaznim glasom.

"Da, prav imaš, Kennybol, kajti mi potrebujemo njegovega varstva," odvrne Jonas. V tem trenutku zagleda Kennybol Ordenerja, ki se je tudi prizadeval, da obrne njegovo pozornost nanj.

"Ah, tu ste, moj dragi mladenič," vzklikne Kennybol, ko hitro stopi k Ordenerju in mu iskreno stisne svojo sta-

ro, toda pošteno roko: "dobrodošli, med nami! Zdi se mi, da je vaš pogum dobil svoje plačilo, kajti vidim vas popolnoma ohranjenega pred seboj!"

Ordener pa, ki ni mogel razumeti, kako more Kennybol biti kaj znanega, ker ni bil navzoč pri boju med Hansom in med njim, je že hotel nekaj primerne odgovoriti, ko vzklikne Norbith: "Torej tudi ti poznaš tega tujca, Kennybol?"

"Pri mojem svetem patronu, da, poznam ga! Ljubim in spoštujem ga vseobenem. On je udan nam in pravici, kateri služimo."

In zopet pozorno pogleda Kennybol Ordenerja, ki je zopet hotel nekaj odgovoriti, toda ga v tem trenutku prekine Hacket, ki je medtem iskal svojega velikana, katerega so se vsi uporni rudarji ogibali kot živega ognja. Hacket se veselo prismeje v družbo in vzklikne: "Kennybol, moj hrabri lovec, tukaj je vaš vodja, slayni Hans iz Islanda!"

Kennybol se ozre na ogromnega moža pred seboj, in videti je bil bolj začuden kot prestrašen, radičesar pošepeče Hacketu v uho: "Gospod Hacket, Hans iz Islanda, katerega sem danes zjutraj

srečal je bil prav majhne postave!" Hacket pa tiho odvrne:

"Pozabili ste, Kennybol, da je on demon in da mu je vse mogoče."

"Res je," odvrne prazno- verni lovec, "torej je najbrž spremenil svoje truplo."

Dalje aritodolje.

X-zarki preiskava za \$1.00

Če ste bolni, brez vsake kaj je vaša bolezen, ali koliko ste že ohupali radi bolni!

Nikar ne izgubite upanja, ampak pridite k meni

Jaz zdravim vsakovrstne specialne bolezni moških in žensk, zajedno pa bolezn krvi, koše želodca, obisti, jeter, pljuče, mišic, arca, nosu in grlu. S pomočjo X-zarkov, elektricitete in mojega najbolj modernega zdravljenja, boste postali boljši v najkrajšem mogočem času.

Pri nas ni nobenega uganjanja.

Skrivnost mojega uspeha je moja skrbna metoda preiskave, da dojenem, kaj vas boli. Jaz rabim X-zarke stroj, mikroskop in kemično analizo ter vse znanstvene metode, da pronajdem vzrok vašega trublja.

Ali ste slabi? Pridite k meni, jaz vam pomagam!

Moje posebno proučevanje metod, ki se rabijo na evropskih klinikah v Berlinu, Londonu, Dunaju, Parizu in Rimu in moja dvalsetletna skušnjava v zdravljenju akutnih in kroničnih bolezni moških in žensk mi daje prednost pri zdravljenju in moji uspehi so bili jako zadovoljivi.

Jaz rabim veliko krvno sredstvo 606 in 914.

Vse zdravljenje absolutno brez bolečin. Vi se lahko zanesete na pošteno mnenje, pošteno postrežbo in najboljšo zdravljenje za ceno, ki jo morate plačati.

Če je vaša bolezen neozdravljiva, vam takoj povem. Če je ozdravljiva, boste ozdravili v najkrajšem času. Govorimo slovensko.

DOKTOR BAILEY "SPECIJALIST"

5511 Euclid Ave. blizu 55. ceste Room 222. Drugo nadstropje.

Uradne ure od 9:30 zjutraj do 8. zvečer. V nedeljo od 10. do 1.

Cleveland, Ohio

Pazite na me- njajoče cene.

Sedaj morete poslati denar v staro domovino na Kranjsko, Štajersko, Hrvatsko, Koroško v KRONAH ali lirah v one kraje, katere so Italijani zasedli.

Današnje cene zajedno s poštarino so:

100 Kron	\$ 2.00	500 Kron	\$ 9.00
200 Kron	\$ 3.85	1000 Kron	\$ 18.00
300 Kron	\$ 5.80	5000 Kron	\$ 90.00
400 Kron	\$ 7.70	10000 Kron	\$ 178.00

Lahko tudi kupite vozni listek pri nas za potovanje v staro domovino, toda perniki so sedaj prenapolnjeni, in naj bo vsak pripravljen čakati nekaj časa v New Yorku. Tisoče ljudi, ki čakajo, toda potniških parobrodov je malo. Pišite nam za vsa pojasnila, in boste točno in pošteno vselej postreženi od domačih ljudi.

Frank Sakser

82 Cortlandt St.

New York, N. Y.

Vaši sorodniki

prijatelji ali trgovci doma, ali kjerkoli dobijo denar TOČNO če ga pošljete skozi NAS.

**PRIHRANITE SI DENAR
ČE SE POSLUŽUJETE
NAŠEGA URADA**

Oglasite se med 8.30 zjutraj in 4.30 zvečer.

Otis & Co.

Cuyahoga Bldg.

Public Sq. Nasproti pošte.

HITRA POMOČ

Oslabljenost, vlad pretežkega dela, izdelanost, okoreli sklepi in mišice, slaboten hrbet, preteženje iz ispanenja, temu ja lahko hitro od pomoči s takojšnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA

"Prijatelja v potrebi"

Družine, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo je opremljen z našo tvorniško znamko

SIDROM

Če nima zavojček te tvorniške znamke, ni pristen in ga zavrnite. 35 in 65 centov v vseh lekarnah ali pa pri

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Nizka cena denarju za Evropo.

Odkar je vojna prenehala se je pojavilo mnogo tujezemskih agentur, ker vede, da ima mnogo ljudi v tej deželi prijatelje in sorodnike v Evropi, katerim hočejo poslati denar.

Take agenture nimajo niti prilik niti odgovornosti kakor jo ima velika banka The Cleveland Trust Co. ki je med celim narodom znana radi svoje moči.

RISKIRAJTE, DA BI VAM PREVEČ RACUNALI.

Pridite k nam ali pišite za cene, predno pošljete denar v stari kraj. Če greste v Evropo, obdržite denar pri nas na hranilu po 4 odst. Ko ste v Evropi in rabite več denarja, pišite nam, in vam takoj pošljemo zahtevano. Na ta način služi vaš denar obresti in vi ničesar ne riskirate, da bi vam bil ukraden.

The Cleveland Trust Company

Premoženje nad \$85.000.000.00

IN PET DRUGIH PODRUŽNIC

St. Clair at E. 40th
E. 152nd at Pepper
Woodland Ave. at E. 22nd
Kinsman Bld. at E. 93rd
Broadway at E. 84th
West 25th at Franklin

West 25th at Archwood
Lorain at W. 47th
Lorain at W. 89th
Lorain at W. 99th
Detroit Ave. at W. 117th
Detroit at W. 101st

Zaupno zdravilo dela čudeže.

Skoro že trideset let se Trinerjeva zdravila rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalatelja zasluži popolno zaupanje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper klaginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vijni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo ceno nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačati za potrebščine, in tudi lekarja stane veliko več, ni mogoče druginji v okoli priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO, GRENKO VINO

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brolg zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje dsobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakovrstne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno začre rudeče vino. V zadevi zabasavnosti, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje ali druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite tak lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobitč je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevragije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najpotrebnejša in najhitrejša pomoč. Jako dobro je tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN

je izvrstno inprav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in st; istotako za čiščenje ran, izpuščanje in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Naj novejša nagrade so dobila Trinerjeva zdravila na mednarodnih razstavah: Gold Medal—San Francisco 1915, Grand Prix—Panama 1916.

JOSEPH TRINER, MANUFACTURING CHEMIST.

1333-1343 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.